

Fra arkivdetektiven

Innhold

Marit Kristoffersdatter Kvernstad	1
Utskrift av tingbok for Fosen sorenskriveri nr.5 (1723-1729)	1
s.362: Høsttinget for Bjørnør 4.november 1728.	2
s.276-278: Sommertinget for Bjørnør, Joeschiørn 17.juli 1727.	3
Trondheim lagtings tingbok nr.8A (1727-32).	3
s.72: 20.februar 1728: Dom i saken mot Maren Andersdtr.	4
Paul Olsen og Guri Olsdatter	5
Fogderegnskap Fosen 1637	5
Anne Cathrine Nielsdatter Fævog	5
Fosen tingrett 25.7.1722 (Ørlandet)	5
Kirkebok for Ørlandet 1722	7
Trondhjems Lagting 19.10.1722	8

Marit Kristoffersdatter Kvernstad

Henrettet for barnemord i 1742

Utskrift av tingbok for Fosen sorenskriveri nr.5 (1723-1729)

s.36-38, 45,362, 276 og 278:

Kongl.fogd Niels Cimber har ved lensmann Michel Fævog og to menn Anders Aasøen og Anders Terningen latt innstevne **Marite Christensdtr(!)** Qvenstad som før har tjent hos Siver Moltuen, for å ha født et barn i dølgsmål og til og med avlivet barnet.En besiktelse med forhør ble holdt på Moltu den 21.januar 1724. Marit oppgis født på gården Qveme(?) i Hefne tinglag i Fosen fogderi.

Marite Christophersdtr (som hun fra nå av kalles) Qvendstad møtte for retten og tilstod å ha begått denne misgjerningen, ba nå om nåde og ikke om retten. Hun forklarte nå på spørsmål at hennes barns far var Christopher Hendrichsen Hafsmoe som sier seg å være født på gården Bachen ved Grønlien i Hefne. Samme person møtte her for retten og tilstod å være far til det barn som Marit hadde avlivet.

Fogden spurte henne nå om noen andre var med på denne misgjerningen og om barnefaren visste noe om dette eller hadde tilskyndet henne til dette, samt om hennes husbonde Sivert Moltuen og hans hustru eller samtlige i huset visste noe bl.a.at hun var svanger, hvortil hun svarte at verken hennes husbonde eller matmor eller tjenestefolk visste noe om dette. Så ble hun spurt om hun ville dø gladelig på denne bekjennelsen, hvortil hun svarte ja.

Barnefaren Christopher Hendrichsen ble av fogden spurt om han visste med en god samvittighet å forklare for sin Gud og denne rett om han visste noe om dette mordet, og om han kunne tilstå at han og ingen andre hadde hatt omgang med henne, hvortil han svarte at han ikke visste noe om dette, annet enn at han visste at hun var besvangret av ham. Han tilstod også at hun hadde sagt til ham at han skulle bekjenne det for husbonden at hun var fruktsommelig, men torde aldri av frykt gjøre dette bekjent, siden han tvilte på "at det var saaledes" og hadde aldeles ingen forstand på slikt.

Deretter lot fogden Siver Moltuen fremkalle og spurte om han eller hans hustru eller hele hans hus visste noe om dette eller om noe tegn var forekommet dem til en tanke over hennes be-svangring og barnefødsel. Han svarte at de aldri visste eller på noen måte kunne se at hun var fruktsommelig. Siver Moltuens kone Kirsten Pedersdtr tilstod etter fogdens spørsmål det samme som hennes mann har sagt.

Deretter påstod fogden at Marit Christophersdtr Qvenstad for en slik grov misgjerning måtte straffes etter lovens 6.bok 6.kapt.7.art. Hva barnefaren Christoper Hendrichsen angår, da holdt fogden det unødig å gjøre noen irrettesettelse over ham i retten, siden hun holder ham aldeles fri, og på grunn av hans egen bekjennelse, men han må betale leiermålsbøter.

Fogden ba så retten om å se nøyer på hennes eiendeler, i tilfelle det var noe mer enn det som kom fram i besiktelsen og ba om en registrering til hans regnskapers bilag. Siden Marit ikke hadde noe å tilføye i saken, ble saken bestemt å tas opp til doms.

s.45: Mot slutten av tinget samme dag ble dom avsagt i saken:

Siden Marit Christophersdtr Qvenstad med sunn fornuft vedgår å ha født i dølgsmål og å ha kvalt det nyfødte barnet og lagt det under en stein, bør hun for denne grove misgjerning lide etter lovens 6.bok 6.kapt.7.art.miste sin hals og hodet settes på en stake, mens hennes hoved-lodd tilfaller kongen.

Hva barnefaren angår, kan retten ikke finne at han har visst noe om denne misgjerningen og frikjennes for denne saken. Men han må betale leiermålsbøter med 12 rdr og stå åpenbar skrifte. I mangel på betaling skal han lide på kroppen.

Denne saken er forsøkt funnet i Trondheim lagtings tingbok 1711-39. Men det fins ingen ting-bokinnførsler for året 1724. Det er ut til at det mangler ei tingbok for 1720-årene, så saken kan ha vært innført i denne.

s.362: Høsttinget for Bjørnør 4.november 1728.

Fogden hadde innstevnet Niels Gutelviig(?) fordi han forrige år skulle ha nektet å føre fangen Maren Andersdtr inn til lagtinget (i Trondheim), samt for atskillige usømmelige ord.

Siden jeg ikke har funnet nevnt andre *delinkventer* med navnet Maren Andersdtr i tingboka for Fosen sorenskriveri i 1728, bør hun være den som ble henrettet i 1728. Letingen konsen-
treres derfor om henne heretter.

s.276-278: Sommertinget for Bjørnør, Joeschiørn 17.juli 1727.

Fogden har stevnet Maren Andersdtr for fødsel i lønndom. Det framgår senere at hun tjente på gården Nordgård. Hun hadde sist vinter født barnet på bar mark en haug et børseskudd fra gårdshusene og la det der naken under en stein, mens hun selv gikk tilbake til gården uten å si fra om det som hadde skjedd. Barnets far var Jon Ellingsen som tjente hos løytnant Rimstad. Hun var blitt gravid med ham også for to år siden, fødte da også i lønndom og lot barnet ligge ute på marka, slik at det døde der.

Som vitner var innkalt nabokona Anne Larsdtr (gift m.Hans Haagensen) og Dorethe Johansdtr Norgaard. Da Anne så Maren Hellig 3 Kongersdag, spurte hun om hun hadde skadet seg, noe Maren svarte nei til. Anne gikk da ut for å undersøke og fant barnet liggende ½ børseskudd fra husene naken under en stein og tok det straks opp i forkledet sitt. Barnet levde da fortsatt. Hun ga det til Maren som ga barnet bryst. Men et par uker senere fant hennes matmor Dorthe Johansdtr barnet liggende dødt i senga til Maren. Hun forklarte nå at ingen kunne se på Maren at hun var gravid. Men hun hadde en liten tanke om det og spurte Maren om dette, men Maren nektet for det. Da hun nå fant barnet, så hun at den ene siden av hodet på barnet var flat, så at moren hadde ligget det i hjel.

Fogden påstod at for denne grove forseelsen måtte Maren dømmes etter lovens 6.boks 6.C 8. og 10.art., og at hun måtte eksamineres om hun hadde noe til å betale sine bøter med. Almuen svarte at hun ikke eiet mer enn det hun gikk og stod i. Saken ble da opptatt til doms.

Dom ble avsagt mot slutten av samme ting. Marens behandling av sine barn karakteriseres av dommeren som ugresselig og mer en umælende kreaturs behandling. Det første barnet hun fødte, skal ha vært født så mye for tidlig at hun knapt kunne kjenne det igjen som et barn og derfor lot det ligge igjen på marka som et åtsel. Også det andre barnet som ble født Hellig 3 Kongersdag, ble lagt igjen i snøen og kulda, hvor det utvilsomt hadde frosset i hjel, om ikke Anne Larsdtr hadde funnet det så snart. Anne tilla da Maren å være barnets mor og leverte det til henne til oppfostring. Men 12 dager senere skal Maren ha ligget barnet i hjel om natta. Det viser at hun ikke ha skjøttet om barnets liv, slik at hun må dømmes etter lovens 6.boks 6.kap. 7.og 8.art. og må derfor miste sin hals og hodet settes på en stake andre lettferdige folk til av-sky, mens hennes hovedlodd burde vært forbrutt til kongen om hun eiet mer enn det hun gikk og stod i. Hva soldat Jon Ellingsen angår, har han alt rettet for seg i krigsretten.

Trondheim lagtings tingbok nr.8A (1727-32).

s.59: 12.januar 1728:

Saken mot Maren Andersdtr av Fosen sorenskriveri utsettes, siden ingen av sakens parter har møtt fram.

s.67-68: 26.januar 1728:

På fogdens vegne møtte lensmannen af Bjørnør, Staale Olsen Regstad, og fremstilte Maren Andersdtr og la fram sorenskriver Brarups dom over henne. Maren ble nå avhørt av retten og erklærte at hun var 23 år gammel og født på Hitra. Hun tilstod også å ha blitt besvangret av gift mann og soldat Joen Ellingsen og fikk et dødfødt for tidlig født barn som hun lot ligge på marken, samt ble besvangret av ham pånytt og ga ham det tilkjenne. Han nektet nå å være far til dette barnet og var ellers uvitende til at hun hadde født i dølgsmål.

Vitnet Ane Larsdtr møtte for retten og forklarte at hun ikke for underretten hadde avlagt sin depositionsjon under ed og ble nå tatt i ed før hun nå gjentok det hun hadde forklart for underretten, bare med det tillegg at hun av blodet som lå etter Maren i snøen, kunne fornemme at hun måtte ha født omtrent på det stedet hvor barnet ble funnet. Barnet var i så slett tilstand at hun ikke så noe tegn til liv på det, men hjemme i stua begynte barnet å gråte. Da hun vasket og varmet opp barnet, kom det igjen fullkomment til live. Hun overleverte det da til Maren som tilstod at det var hennes barn og ga det patte og dro siden vedbørlig omsorg for det, inntil 12. natten deretter, en lørdagsnatt, da det ble ligget i hjel av henne. Det skulle om søndagen ha blitt ført til kirka for å døpes av presten.

Det andre vitnet, Dorethe Johansdtr Blindvog møtte ikke. Lensmannen forklarte at hun hadde spebarn på brystet og kunne ikke møte personlig på grunn av den lange og besværlige veien i disse tider, men innleverte på hennes vegne et skrift datert Blindvog 12. desember 1727 med hennes forklaring.

Maren ble nå tilspurt av retten om hun fortsatt vedgikk den forseelsen hun hadde forklart for underretten, eller om hun hadde noe å fremføre til sin frelse eller saks styrke. Hun bekreftet det første og for det andre underkastet hun seg Guds og kongens nåde. Saken ble tatt opp til doms den 4. februar.

Den 4. februar ble det behandlet så mange saker at det ikke var tid til noen domsavsigelse.

s.72: 20. februar 1728: Dom i saken mot Maren Andersdtr.

I denne saken finner retten så mange onde omstendigheter at Maren Andersdtr ikke kan vente noen nåde eller befrielse. Først at dette er 2. gang at hun har født i dølgsmål og hver gang har behandlet sine fostre ille. Hun har påstått at det første var dødfødt, men har likevel latt det ligge etter seg i vill mark. Det andre var født levende, men har også latt dette ligge naken på stedet hvor hun fødte, i sterkeste kulde under en stein, hvor det dog ble funnet og tatt bort ved Guds sære forsyn av en nabokvinne. Da var det nesten dødt, men ble bragt til rette og overlatt moren, som deretter likesom hun begynte det, har behandlet barnet så ille og skjodesløst at det er ligget i hjel i senga hos seg om natta, før det kom til dåp og kristendom. Alt dette avslører og beviser en udædisk mors adferd, likere et umælende kreatur, som enda ikke behandler sine fostre så ille, "end sige til en Christelig Moder".

Sorenskriverens dom befinnes derfor i all sin indhold som velgrundet og blir hermed stadfestet og konfirmert: Maren Andersdtr bør miste sin hals ved sverdet og hennes hode settes på stake, andre like ondsindede til varsel og avsky.

Paul Olsen og Guri Olsdatter

Henrettet for incest i 1637

Fogderegnskap Fosen 1637

Ridzens Tinglaug:

Ehr funden efter thuende Misdædere nemblig Pouell Ollufsen ogh Gurri Oelsdatter, som for deris begangne Onde Gierning er efter dombs Indhold bleffen hen Rettid. Nogitt Goedtz efter Registreringen som bedrager sigh Penge XXXV Rdrk

Huor af tagen Scharf Retterens Solarium ogh for Suerdit tilsammen Penger IX Dr.

Ittem for samme tuende Fangers Kost udi Femb Uggers Thid formedelst Quinde

Folchett ej Vaar forløst for huis person om Uggen 1/2 Rixd.

Bliffuer saa igien udi behold som Kong Mayts Thilkommer

Penger XXI Rdr.

Anne Cathrine Nielsdatter Fævog

Henrettet for barnemord i 1722

Fosen tingrett 25.7.1722 (Ørlandet)

Hvorefter som det var sildig paa Aftenen Retten for dend dag blef ophefvet som dend nest paafølgende dag som var d 25 July blef igiend udi for inførtes overværelse igien administreret.

Hvor da Monsr Behrent Rost som Forvalter over Østeraads Gods hafde ladet indvarsle **Anne Cathrine Nielsdatter Fævog**, for sin u-lovlige omgiengelse med sin Barnefødsel som hun d 27 may 1722 udi Skougen d 27 may udi dølsmaal skal hafve født, hvilchet qvinde Menniske Self persohnlig blef for Retten fremstillet som saaledes Postviis blef tilspurdt:

1ste Hvem hendes Barnefader var? Svarede Lars Olsen, tienende paa Fævog, ellers udi Inderøens Fogderie og Præstegield paa dend Gaard Stafrum

2^{det} om samme Mands Person som er Barne faderen om hand nogen siden hafde bedet eller tilskyndet sig at hun enten udi Dølsmaal skulde føde sit barn eller ombringe det, svarede Nej.

3^{die} Om hun iche hafde aabenbaret det for Barne Faderen eller nogen andre Mennisker paa Gaarden at hun var med Barn? Svarede Nej

4de Hvor og paa hvad sted hun fødte sit Foster og endten det var drenge eller pige barn? Svarede udi Skougen som kaldes Vestvig Skoug eller Marck, og at hendes føde Foster var et Dreng barn,

5te tilspurt paa hvad Tiid paa dagen hun fødte sit Barn til verden, svarede imellem duur og Noen,

6te om hun saa eller formeente at barnet hafde lif da det var født? Svarede Ja, det hafde lif da det kom til værden.

7de eftersom hun self har bekiendt at det var lefvende da det blev født, paa hvad maade hun da behandlede samme sit føde Foster, om hun endten med Haands paaleggelse eller i anden maade med Villie dræbte sit Foster. Svarede at da barnet var fød tog hun det over Struben og qvælte;

8de Hvor paa blev tilspurdt hvor hun siden henlagde det, svarede under Stubbe og lagde eller bedekkede det med Maasse uden at gjøre sig der om videre Tancker.

Derefter blev fremkaldet Karen Olsdatter Fævog, Elen Olsdatter ibidem, og Karen Hansdatter ibidem som er boende paa samme Gaard Fævog alle gifte og bealdrede Qvinder.

Som for det første blev tilspurt om de nogen sinde var vidende at benefnte Synderinde Anna Cathrina Nielsdatter var med barn førend hun hafde født sit Foster, svarede nej, at de aldrig var vidende derom, førend hun hafde fød Fosteret udi Marchen som før er meldt og da hun der fra var hjemkommen, da benefnte Synderinde kom tilbage og i Gaarden og vilde gaae ind udi Stuen mødte Ellen Olsdatter hende udi Gaarden og fuldte hende efter ind i Stuen, hvor hun da strax qviterede de ting som een barne Moder medfølger; taled hende saa til hvor det forregaaende var afblefven, om hun iche hafde født Barn og hvor hun det hafver afgjort, der paa hun indtet vilde svare. Sendte derfor bud til de andre tvende Qvinder Maren Olsdatter og Karen Hansdatter, og da de kom forreviste Ellen Olsdatter hvad som af Synderinden var qviteret, hvorpaa de samptlig foreholdte hende at gjøre Een Reen bekiendelse, og hvor hendis Foster var afblefven svarede dem efter lang taushed om sidder at det ligger i Skougen og i kand iche finde det uden ieg gaar self med, som hun og gjorde, og blef som hun var svag understøttet af dem, kunde efter lang søgning og hendes egen forre Viisning iche finde samme Foster, men Een Tøs ved Nafn Ellen Knudsdaatter (som her udi

Retten var nærværende) var dend som samme barn fandt dødt, ved een Stubbe, needlagt med Maasse over decket, hvor disse Qvinder hjen gick til samme sted med Synderinden self og fandt barnet som melt henlagt, og fandt 2de blaae Flæcker, En paa hver side af Halsen af Barnet, som de siden der efter med sig hiembragte, og laae saa henlagt i een liden Ligkiste til d 9 Mai som var dend 3^{die} Dag der efter at det af lensmandens Søn Jacob Michelson Fævog og tvende Mænd nembl Jens Enochsens Selnes og Gabriel Jacobsen ibidem blef besigtet, videre efter tilspørsel vidste disse Qvinder ej at forklare.

Før benefnte besigtelses Mend nembl Jens Enochsens og Gabriel Jacobsøn Selnes mødte her for Retten. Da de blef tilspurdt hvorleedes de forrefandt bemeldte døde Foster; hvuilche Tvende mend nest aflagde corporlig Eed forklarede at da de samme barn efter lensmandens opnefnelse besigtede, fandt de ved Hyllichens opløsning 2de rødblaae Flecker Een paa hver side af Halsen frem ved Struben videre saa de iche eller kunde forklare. Og at denne deres besigtelse skede 3de dagen efter at denne Gierning var skeed.

Der nest blef barne Faderen Lars Olsøn Stafrum fremkaldet som nest aflagde corporlig Eed gjorde forklaret at hand iche kunde negte, at være hendes barne Fader, men aldrig tilskyndet eller været udi Raad med hendes Fosters ombringelse, langt mindre være vidende at hun var med barn førend dette passerede. Hvor efter Monsr Behrent Rost efter foregaaende Examen paastoed domb udi Sagen saa vel over Synderinden som Barne faderen.

Dømbt og Afsagt

Deris Kongl Mayts allernaadigste Lovs 6 Bogs 5 Capit 7de Articul foresiger at hvilchet lætferdig Qvinde Menniske som deris Foster ombringer skal miste deris Hals, og Hofvedet settes paa Een Stage, dend nestfølgende 8de Articul forklarer hvorleedes dend skal straffis som udi Dølsmaal med sin Barne fødsel omgaaes; denne Synderinde Anna Catharina Nielsdatter hafver iche alleene udi Dølsmaal født sit Foster, udi Skougen og paa aaben marck, uden at aabenbare det for nogen at hun var med barn, men endog som hun self forklarer, der barnet eller Fosteret som var lefvende da det kom til verden, samme at hafve qvaldt og dræbt, thi til dømmes hun efter forbenevnte Lovens articul at miste sit Lif under Sverdet og Hofvedet at settes paa een Stage. Belangende Mands Persohnen, da som agten udviiser at hand aldrig har været udi Raad eller tilskyndet Synderinden Anna Catharina Nielsdatter endten udi dølsmaal at føde eller omkomme Fosteret, saa kand hannem ei videre tildømmes end hand bør, som hand her ved tilkiendes, at betahle sine Bøder til sit Herskab med 12 Rd, hvilche 12 Rd af bemeldte Larts Olsøn Stafrum udrede og betahles 14ten dage efter denne doms lovlige forkyndelse, eller i des mangel at lide paa Kroppen.

Kirkebok for Ørlandet 1722

Domenica 12 post Trinitatis udi Wechlen; comm. 6 med Lars Olsen Fævog som publie blev absolverit for Lejermaal

Trondhjems Lagting 19.10.1722

Mandagen dend 19 October efter Deres Kongel Mayt om Delinqventer udegangen allernaadigste Forordning af dato – blev et Extra ordinaire Laugting holdet udi Trondhiem, til stede værende de sedvanlige otte borger Laugrettes mend, hvor da til publication blev indleferet en missive fra Deres Excellence Hr geheimraad og stadholder udi Norge Ditlef Wibe Rødder, nylig her ankommen, dateret dend 26 September 1722, med indstøcket og vidimered copie af deres Kongl Mayts allernaadigste befaling til høyermeldte deres Excellence, af dato Friderichsborg den 14de Sept 1722 angaaende supplicationer og videre som nogen kunde hafve at andrage, hvorledes dermed skal forholdes.

Til hvilket bemeldte berammede Extra Laugting som efter dend udtagne Stefning til den 12 Octob nestleden var forholden, Sagen at skulde foretagen, men formedelst det paa kommende Gudstrenge Veir og Vind som i nogle Dage paastoed, var ded u-mueligt at de ved kommende til dend foreholde Tid i Stefningen kunde fremkomme eller sig for retten indfinde, før end i Dag som bemeldt,. Hvor da Forvalteren øfre Østraad Gaard og Gods Berengt Røst paa sit Herskabs vegne til Justitiens Handtfæstelse hafde til confirmation indstefnet een Sorenskriveren udi Foosens Fogdereie Claus Borres med hans Laugrettesmænd af Ørelands Tinglaug nestleden 25 Juli afsagde og under Forsegling indstede Dom og Acte, passered ofver een Synderinde ved nafn Anne Catharina Nielsdatter, værende paa dend Gaard Fævog, udi Ørelands Tinglaug og Præstegield beliggende, og tilhører Østeraads Hofvet Gaard, formedelst hun hafver født sit Foster udi Dølsmaal og ombragt, samt siden lagt det ved een i Skougen staaende Stabbe, med nogen Mosse ofverlagt for hvilken hendes begangne grofve forseelse og mishandling hun af under Retten er dømt fra hinds Hals og miste Lifet efter derom Stefningens videre formeld, som af Mons. Johannes Walløe er paa forvalteren Berent Røstes Vegne blev fremlagt, og for Retten med disses paategnede forkyndelse blev oplæst.

Hvor efter Delinqventinden Anne Nielsdatter ved Lensmand Mickel Fævog blev for Retten ledig og løst fremstilled, udi hvis paahør dend ofver hinde ergangne Underretts Dom fra begyndelsen til Enden blev oplæst. Derpaa blev Delinqventinden for retten fremkaldet, og af Retten tilspurdt hvor gammel hun var, sagde at være 32 Aar, født i Hefne og var 2 Aar gammel da hun kom til Færøy og var hos hendes Moster som hafde Christopher Fævog, hvilke begge ere for nogen Tid siden bort død, og siden blefet derpaa Gaarden, og til at denne Gierning skeede, var som een forstanderske for Chrisophers Stifsøn Ole Jonsen som ny har bøjlet Gaarden og hører Østeraad til, og efter rettens tilspørsel til stod hun sin for underretten gjorde bekiendelse om denne hendes Misgierning, som hun ved vemodighed beklagede, tilspurdt hvem hendes Barnefader var svarede at een ung person ved Nafn Lars Olsen Stafrum som er født i være i Inderøes Fogderie, hvilken Person nu og for Retten møtte, og tilstod at være bemeldte Anne Catharina Nielsdatters Barnefader, og tient derpaa samme Gaard hos afgangne Christopher Fævog, som Delinqventinden var i tieniste, og sagde sig nu at være 24 Aar gammel. Retten tilspurdte Fangen om hun hafde tilkiende gifet for hendes Barnefader, at hun var med barn, sagde Nej, lige som og Barnefaderen Lars Olsen paa tilspørsel sagde sig ikke der af at vide. Efter Rettens Tilspørsel om hun ikke hafde aabenbaret

det for noget af de andre paa Gaarden værende Folk, at hun var frugtsommelig, Hun svarede Nej, tilspurt af Retten hvor hun fødte sit foster, sagde det var i Schougen som laae under Fævog, tilspurdt hvad Ærinde hun hafde der i Schougen, om det var andet end at hun vilde føde hendis barn der, sagde hun hafde indtet andet der at bestille, uden at hun meente at føde sit foster, ej heller var nogen samme tid hos hinde. Paa Rettens videre tilspørsel sagde hun at ded var et Drengbarn hun saaledes fødte til verden, paa tilspørsel sagde, at barnet var lefvende da det kom fra hinde. Tilspurdt af Retten, om barnet døde af sig self, eller om hun hafde lagt haand paa det og qvalt ded, hun sagde at hun hafde self qvalt ded. Tilspurdt om hinded Barnefader Lars Olsen raaded hende til at hun saaledes skulle ombringe hendes Foster, svarede nej, tilspurt hvad Aarsage hun hafde til at føde sit Barn i dølsmaal, svarede at ingen hafde beded hinde derom, men hun gjorde det af sig self, af Frøgt, det skulde komme i Røgte at hun var med barn, og ded blef aabenbaret at hun hafde fød barnet, skeede at hun sagde ded siden til Elen Olsdatter Fævog da hun kom af Schougen, hvilken Qvinde Elen Olsdatter efter Stefnemaalet nu personligen for Retten møtte, og vedstod hinded for Under retten gjorde ædlig Udsagn. Som nu her forklarede, at Synderinden Anne Nielsdatter paa een 7 Ugers Tid hafde ligget syg, fra første dag Paaske til 4 Pindstedags Tid, men var dog nogen Tid oppe, og da hun hafde fød barnet, kom Anne Nielsdatter hiem af Skougen og gik ind udi den Stue shvor hun var som Forstanderske, og Vidnet fulte hende ind, hvor da efter Fødselen kom fra hinde og talte til hende om det videre som var tilforn kommen fra hinde, hvor ded var afbleven, efterdi hun kom af Marken, hvortil Anne Nielsdatter ikke vilde svare hende, hvorpaa Vidnet straxt lod fordre til sig tvende derpaa Gaarden værende Qvinder nemlig Lensmanden Mickel Fævogs Kone Maren Olsdatter og Karen Hansdatter, for at tage i Øyesyn ded hun som nu videre hafde seet og fornummet. Begge bemeldte Qvinder møtte nu for Retten, som tilstod ded der for under Retten hafde ædlig afsagt, og forklarede at da de saa saadant, fra hinde, tilspurte de hinde hvor ded mere var afbleven, da Synderinden sagde, at ded laae i Schougen, hvorpaa de begge gik allene hen i Schougen at søge derefter, men som de iikke fant Barnet, gik de hiem igien, da Anne Nielsdatter som da var noget svag, fulte med dem, og efter megen søgning fandt de barnet liggende ved en Stubbe i Schougen med nogen Mosse ofverkast, som de dog derfra og bar ded hiem til Gaarden Fævog, hvor ded siden af Mænd blef besigtet.

De udi Stefningen beneftne besiktelses mend, nafnlig Jens Enoksen Selnes og Gabriel Jacobsen Selnes, møtte nu for Retten, og tilstod deres for Under retten ædlig gjorde Udsagn, med ydermeere gjorde Udsagn, at de af Lensmandens Søn Jacob Michelsen blef kaldet til gaarden Fævog ded døde Barn at besigte, sagde, at da de toe dagen derefterf kom dertil Fævog, og fandt barnet liggende i et lidet troug som stod paa Bordet, og var Klæd som ved burdte, da der ofver saae ded udi forbemeldte tvende Qvinders ofverværelse, og befandt at ded hafde tvende blaae Pletter paa Halsen eem paa hver side, og videre saae de ikke andre skader derpaa, hvilke alle tillige efter Rettens tilspørsel sagde at Barnet var et fuldkommen Foster med Haar og Negler som det burde og var et fuldkomment Barn. Eller udsagde alle disse Vidner, at Synderinden som var udi en anden stue fra dem, altid var et stille og gudfrygtigt Menniske, og aldrig hørte noget ont om hinde, heller ikke af viste at hun skulde være med Barn, eller hun ded for dennem eller nogen andre der paa Gaarden hafde aabenbaret.

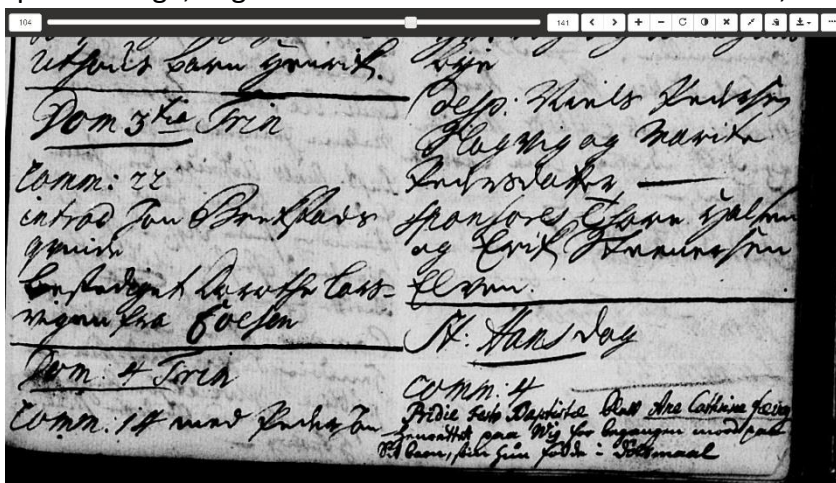
Og som indtet videre endten af Synderinden eller af de nys indstefnte Vidner udi denne sag var at udførske, saa paastrod bemeldte Walløes paa Sagsøgerens Vegne, Sorenskrifverens Doms confirmation, med dette tillæg, at ikke allene Barnefaderen Lars Olsen maatte tilfindes at svare sine Lejermaalsbøder til sit Herskab, men endog at der som Synderinden maatte hafve noget tilbeste, ded da naar ald paagaaende Omkostning er aftaged, maatte ded øfrige falde Herskabet til.

Paa Sorenskrifveren Claus Borres Vegne blev svaret at hand refrerede sig til sin Dom, dend hand vil vendte Stadfæstet, Ligesom og hafde med Sorenskrifverens værende Laugret, nu og personlige møtte, og forskiød sig til deres under forsegling udstedde Dom, dend de med Sorenskrifveren hafver været eenige udi, og deres Sag enten undersat. Efter saadand een forbemeldte Sag befundende beskaffenhed, blev saa straxt for Retten

Dømt og Afsagt

Imellem Berent Røst som Østeraads Forvalter paa sit Herskabs Vegne som citant paa dend eene side, og Delinquentinden Anna Cathrina Nielsdatter samt Sorenskrifveren Claus Borre som indciteret, paa dend anden side.

Saa som Delinquenten Anne Cathrine Nielsdatter saa vel for Under retten som for denne Ret, sytadig vedblifver sin gjorde Bekiendelse, nemlig, efter at hun af Lars Olsen Stafrum var blefen besvangret, hafver saa vel for Barnefaderen som for de andre paa Gaarden boende og værende Folk, holt saadant dult, indtil hun dende fierde Pintyzedag indeværende Aar hafver forføyet sig udi een ved Gaarden værende Skoug og der i Dølsmaal og uden nogens ofverværelse hafver fød til Verden et lefvedne og fuldkommen Drengbarn, som hun siden hafver qvalt til døde, og henlagt ded ved Stubben af et Træe under nogen Mosse; Thi bør hun for saadan sin syndige og u-christelige omgang og medfart med sit eget barn sig self til een velfortient Straf og andre ligesindede u-gudelige Mennsker til Excempel og avskye, ifølge af Lovens 6te Bogs 6 Cap 7de og 8de Articler miste sin Hals og hindes Hofvet at settes paa en Stage; angaaende Barnefaderen Lars Olsen Stafrum, da som ded ikke bevises at hand

hafver været vidende om, at hun lafvede til Barsel, mindre raadet hinde endten at føde i Dølsmaal eller omkomme Fosteret, saa tilfindes hand efter Lovens 6te Bogs 13 Cap 1 Art for hans begangne lejermaal at bøde til sit Herskab 24 Lod Sølf, saaledes confirmeres dend indstefne Underrettes Dom.

Kirkebok der Anne Cathrines skjebne er notert: henrettet paa Vig for begangen mord